

7/100 Ledené Janda

ZDISLAVA

měsíčník litoměřické diecéze

Ročník II / Číslo 10

12.10. 1997

Cena : 6,- Kč

"Pro nás nejsou důležité rozdíly, chceme společně žít naše křesťanství."

(rozhovor s členkami Institutu sv. Bonifáce na str. 8 - 9)

Z obsahu:

Co přineslo Desetiletí duchovní obnovy?

(str. 2)

Kam jdou peníze z povodňové sbírky?

(str. 4)

Co smí laik v liturgii?

(str. 5)

Proč farní rady?

(str. 7)

Interview

(str. 8)

Hudba v liturgii

(str. 9)

Reportáž

z povodňové Moravy

(str. 12)

Co přineslo Desetiletí duchovní obnovy?

Rok 1988 byl Františkem kardinálem Tomáškem vyhlášen 1. rokem Desetiletí duchovní obnovy českého národa. Toto období vrcholí letos milénium smrti sv. Vojtěcha. Jaké bylo toto desetiletí a co pro duchovní obnovu přineslo? Nad tím by bylo dobré se v těchto dnech trochu zamyslet.

V prvé řadě je třeba přiznat, že toto desetiletí bylo vyplněno spíše Božím požehnáním a milostmi, než nadměrnou zásluhou katolických křesťanů. Jednotlivé události dopadaly na náš národ jako kdysi mana Izraelitům na poušti. Nelze vyjmenovat všechny události, které se od roku 1988 udály. Můžeme se proto dotknout jen některých.

Začátkem roku 1989 je ve svatovítské katedrále ještě za hojné účasti příslušníků StB sloužena slavná mše svatá k zahájení roku svatořečení bl. Anežky české. 30. června slaví kardinál Tomášek své devadesáté narozeniny. 1. července je při slavnostních bohoslužbách k oslavě těchto narozenin přítomna celá církevní Evropa. Do Prahy tehdy přijelo 8 kardinálů a 14 zahraničních biskupů. 27. srpna 1989 vlaje nad litoměřickou katedrálou papežská vlajka. Kardinál Tomášek svěťí za účasti arcibiskupa Collasuo a kardinála Gantina nového litoměřického biskupa Josefa Koukla. Litoměřická katedrála nestačí věřícím. 12. listopadu téhož roku je deset tisíc Čechoslováků v Římě, kde papež Jan Pavel II. svatořečí Přemyslovnu Anežku. Římští poutníci se ještě nestačili vrátit domů a v Praze dochází 17. listopadu ke střetu studentů se státní mocí. Začíná "sametová revoluce". 25. 11. při děkovných bohoslužbách u sv. Víta na Pražském hradě, kde jsou přítomni v ohromném počtu věřící z celé republiky, kardinál Tomášek prohlašuje, že on i katolická církev v Čechách se staví zcela na stranu národa proti zvláštní státní mocí. Tisícové davy se potom přesouvají na Letnou, kde dochází ve stejný den k největší

manifestaci proti současnému režimu v době polistopadových událostí. A tak zásluhou sv. Anežky se celá republika dozví, co se v Praze děje a o co ve skutečnosti jde. A potom se již události přímo valí. Československá republika vítá oficiálního zástupce Vatikánu, papežského nuncia arcibiskupa G. Coppu v Praze. Jsou obsazovány dlouho osiřelé biskupské stolce našich diecézí. V dubnu 1990 přijíždí poprvé do

vatní úroveň, ovšem na úkor volného času pro rodinu nebo někdy i náboženských povinností. Necelé jedno procento obyvatel, které navštěvuje v našem regionu nedělní bohoslužby, to je velice málo a vypovídá to o komunisty zakořeněném ateismu v severních Čechách. Proto je Svatým otcem proklamovaná "nová evangelizace" velice aktuální i zde. Zatím se však lidé, toužící po duchovních hodnotách,

tisíceletí vnášet nejen do života církve, ale i nevěřící části národa, jako díky za dary, přijaté v uplynulém desetiletí, důsledně plnění Desatera i dalších morálních křesťanských zásad. Ne náhodou prohlásil již ve třicátých letech tohoto století Tomáš Baťa, že "jest až podivné, jak správně jest poznání, že za inflací mravů následuje inflace hospodářská". Morální úroveň národa je tedy podmínkou prosperujícího státu.

Pro katolické křesťany je ale třeba jít dál. V každodenním životě musíme prokazovat, že bereme vážně druhé hlavní přikázání Boží: "Milovat budeš bližního jako sebe!" Tak jak to uměli první křesťané. A to nejen v rodinách, mezi příbuznými a známými, ale i v zaměstnání, i vzhledem k těm, kteří nám nejsou sympatičtí nebo kteří se k nám chovají nepřátelsky. Jisté to není jednoduché, ale k Bohu nevede cesta široká a dlážděná. My nemusíme souhlasit se vším, co by si ostatní přáli, ale musíme prokazovat svým životem, že Boha bereme vážně. Potom i ostatní budou brát vážně nás i naše názory.

Máme na to necelé tři roky, abychom prokázali, že jsme si ono nezměrné množství darů, přijatých od Boha za posledních deset let, alespoň trochu zasloužili.

Ing. Ivo Barabáš

Desetiletí duchovní obnovy

Československa papež Jan Pavel II. Účast lidí na bohoslužbách v Praze, na Velehradě i v Bratislavě je ohromná. V dalším období se postupně vracejí řády do svých bývalých klášterů, Česká katolická charita se mění ve skutečnou církevní a humanitární instituci. Jsou zřizovány církevní školy i církevní nemocnice. Z Litoměřic se vrací teologická fakulta do svého bývalého objektu do Dejvic a stává se opět po právu součástí Univerzity Karlovy. Byly zřízeny dvě nové diecéze, Plzeňská a Ostravsko-opavská. Kromě Anežky byli svatořečeni Jan Sarkander a Zdislava z Lemberka. Jan Pavel II. navštívil letos k milénium sv. Vojtěcha naši zemi již potřetí.

Naskytá se otázka. Udělali jsme my sami tolik, abychom si všechny tyto dary zasloužili? Zdá se, že Boží dary nekonečně převyšují naše snažení. Po prvním nadšení z konce totalitního režimu ochablo i nadšení nás, katolických křesťanů. Bylo to znát i na účasti při bohoslužbách. Dost je těch, kteří začali hromadit majetek nebo kteří se snaží s velkým úsilím zajistit své rodině vyšší ži-

více daří přitahovat východním náboženstvím nebo i sektám. Tento jev má více příčin a je na odbornících, aby tyto příčiny osvětlili. Měli by ukázat na chyby, ale i na cesty, které mohou být při této evangelizaci úspěšné. K tomu by měl snad přispět i český církevní sněm, který je arcibiskupem Vlkem se svolením Říma svolán.

Bez ohledu na výsledky sněmu bychom měli již dnes duchovní přípravou na začátek třetího

Zdislava - měsíčník litoměřické diecéze

Vydává s církevním schválením litoměřického biskupství
Římskokatolická farnost,
Janov nad Nisou 41, 468 11, tel./fax. 0428/380 015
e-mail: farjan@vtx.cz

Řídí redakční rada, šéfredaktor Luboš Růta.

Grafická spolupráce: Jan Hrubý

Tiskne: GLOS Semily

Nevyžádané příspěvky nevracíme. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení příspěvků.

Distribuce: redakce - roční předplatné 100,- Kč včetně poštovního, při hromadných objednávkách sleva

Registrace: MK ČR 7397

ISSN 1211-3042

Ročník II., číslo 10

Datum vydání: 12.10.1997

(uzávěrka příštího čísla 23.10.)

Cena: 6,- Kč

Podávání novinových zásilek bylo povoleno Českou poštou, s.p. OZSeČ v Ústí nad Labem, č.j. P/1 - 3892/95 ze dne 18.12.1995

Výročí kněží a jáhnů naší diecéze v říjnu: narozeniny

- 1.10. František Seget'a - 67 let
- 9.10. Bohuslav Bártek - 37 let
- 11.10. Josef Šimon - 74 let
- 13.10. Miroslav Brtva SJ - 69 let
- 14.10. Pavel Jančík - 52 let
- 17.10. Tomáš Kuba - 40 let
- 26.10. Miroslav Brabec - 78 let

výročí svěcení

- 1.10. jáhen Jan Hrubý - 3 roky
- 7.10. Vít Jůza - 2 roky
- 21.10. Tomáš Genrt OFM - 29 let
- 26.10. jáhen Petr Kuba - 1 rok
- 29.10. jáhen Jan Horníček - 3 roky

První Vánoce po povodni

V rámci celostátní iniciativy pomoci oblastem postiženým povodněmi "Farnost farnosti" vyhlášíme z iniciativy našich katechetů Katechetické centrum Litoměřice ve spolupráci s diecézní charitou Ostrava a pod záštitou otce biskupa Koukla akci "První Vánoce po povodni".

Stejně jako v době války v Jugoslávii chceme projevit svoji solidaritu s lidmi v postižených oblastech a být s nimi na Štědrý den. Na první adventní neděli 30. listopadu proto přineseme v kostelích spolu s obětními dary i hračky pro děti a přáníčka pro staré lidi, které s dětmi zhotovíme a které pak na postižených místech najdou lidé u jesliček. Podmínkou jsou hračky pěkné a čisté, přáníčka zhotovená libovolnou technikou bez textu, čistá, resp. pouze s obecným textem např. "Požehnané Vánoce přejí děti z Liberce", vždy však s dostatkem volného místa, aby DCH Ostrava mohla připojit svůj konkrétní adresný text. Farnosti nebo katecheté zajistí odeslání nebo dopravu sesbíraných dáreků na Katechetické centrum (Dómské nám. 10, 412 88 Litoměřice, tel. 0416/37 14 48-49) nejpozději do pátku 5. prosince. V pondělí 8. prosince bude kompletní sbírka zaslána na Diecézní charitu Ostrava, aby i oni měli dostatek času na distribuci na konkrétní postižená místa a ke konkrétním lidem.

Všem manželům a rodičům!

Zveme vás na

víkendové setkání maminek a tatínek!

Z posledního diecézního setkání manželů a rodičů vyplynulo, že další setkání by mělo formu víkendu jednak pro maminky, jednak pro tatínky. Jeden z partnerů by se vždy staral o děti a druhý by se mohl ve společenství s druhými zamyslet na nejzávažnějšími otázkami manželství, rodiny, výchovy dětí, vyměnit si zkušenosti, pobavit se a načerpat nové síly pro další život v manželství a rodině. Setkání by bylo v Litoměřicích na Dómském náměstí č. 3.

Setkání tatínek by se tedy uskutečnilo o víkendu 13.-15. listopadu, setkání maminek pak až v lednu o víkendu 9.-11.1.1998.

Protože je třeba zajistit ubytování a stravování, prosíme, zašlete co nejdříve, nejpozději však do konce října - oznámení o své účasti na adresu Pavel a Libuše Fišerovi, U strže 1097, Liberec-Vratislavice, PSČ 463 11. Je možno napsat jména účastníků třeba společně na jeden papír za celou farnost.

Duchovní slovo

Sen

Inocenc III. se toho dne necítil dobře a vstal později než obvykle. V noci nemohl spát, a když konečně usnul, trápily ho zlé sny. Zdálo se mu, že stojí před lateránským chrámem, nejctihodnější svatyní, zvanou matkou a srdcem kostelů, a s úžasem vidí, že se na hlavní stěně tvoří hluboká trhлина. Zdivo se trhá. Inocenc s hrůzou spíná ruce, neboť vidí, že vedle ní se otvírají nové pukliny a trhliny. Podélně i napříč, černají se na stěnách jako síť. Zdivo už začíná prskat a naklánět se... "Pomoc! Pomoc!" volá papež, ale z němých úst nevychází hlas. Marně se namáhá křičet, ztuhlá ústa mlčí. Chce vyskočit, běžet, podepřít a zachraňovat a cítí, že mu nohy přirostly k zemi, nemůže z místa. Marně se namáhá, zmítá sebou. Nemůže kupředu ani krok. Může se jen dívat, bezmocný, němý. A spáry se prohlubují každou vteřinu. Celá budova je už samá puklina až do základů. Už se třese, už se hroutí...

Pot stéká papeži po lících. Zuby mu evakují jako v zimnici, na obličej smrtelná bledost, v duši zoufalství, v srdci hrůza. Laterán, matka chrámů, padá...

Zvuk kroků dolehne k uším trpitele. Někdo sem jde, někdo sem běží. Pleskání bosých nohou. Už je tu. Drobný člověk, vyhublý, chudobně oblečený. Tmavě žebročkový hábit, provaz místo opasku, kapuce a holá hlava. Pospíchá k rozpukané stěně a rozpřahuje ruce, jako by chtěl kostel obejmout a přidržet. A v Inocencových udivených očích počíná chud'as růst, růst, už není malý ani slabý. Je velký jako strom, jako hora, hlavou dosahuje k hřebeni střechy. Už rameny objímá dům od rohu k rohu. Mocným pohybem narovná naklánějící se zdivo. Dlaněmi hladí trhliny a kde ruka přejede, tam se spáry scelují, zdivo srůstá. Obrovská ctihodná budova stojí mohutná, rovně a pevně jako prve...

Oněmělými ústy modlí se papež děkovnou modlitbu. Z očí mu tečou slzy radosti. A obr se krčí, zmenšuje, až je malý jako dřívě, nepatrný. Obrací se od budovy a papež poprvé vidí jeho tvář. Prohlíží si ho dychtivě, žehná ho očima. Prostý obličej, řídká bradka a vous, útlý krk, hřejivý, jasný pohled. A charakteristický pohyb: hlavu naklání mírně dozadu, bradka trčí dopředu - jako by stále nakukoval do nebe.

Usměje se na papeže a odchází, vesele si poskakuje. Není v něm špetky vážnosti. A Laterán stojí, vznešený, nezničený, neporušený...

Když se druhého dne objevil před papežským trůnem malý, skromný, ošumělý, udiveně pozorující vlastní odraz v blýskavé podlaze paláce, vypadal jako šedivý ptáček, strnad nebo obyčejný vrabčák, který sem náhodou zabloudil. Bratři zůstali u vchodu a neklidně se rozhlíželi. Lekala je propast, která jako by dělila majestát Petřův od tohoto žebráka. František šel dlouho, neboť přijímací sál byl prostranný, byl čím dál nesmělejší a neohrabanější. Hleděli na něho zvědavě, soucitně s pohrdavou shovívavostí. Co tu chce ten ubožák? A jemu se myšlenky rozutekly, nemohl se ani modlit. Byl přestrasený a připadal si nicotný.

Došel k trůnu a pokorně políbil nohu Kristova náměstka, pak vstal, prosebně pohlédl papeži do tváře - a nedostal ze sebe ani slovo. Bůh, na něhož spoléhal, mu neseslal žádné vnuknutí.

"Prostáček! Ani supliku nedovede přednést..." zabručel jeden kardinál.

"Ticho...ticho...podívejte se na Svatého otce!" Hleděli s údivem, neboť papež otevřel oči dokořán a téměř zděšeně vytřeštil zrak na člověka, stojícího před ním. Kde ho viděl? Kde jenom ho viděl? Kdy Vždyť toho žebráka zná! To je on - co podpíral Laterán!

S výkřikem radosti si zakrývá tvář: "Pro Kristovy rány!" Ten po-

(dokončení na str. 5)

Zastavení v Bozkově

Poutní období u Královny hor končí. Po druhé pouti s účastí otce biskupa (17. srpna) přišla neděle 24. srpna, výroční den nástupu saletinských kněží. Ten den se sešlo mnoho poutníků. Zástupce provinciála P. Josef Mituš a P. Henryk Przeździecki představili farnosti i poutníkům druhého bozkovského kněze, P. Krištofa Zawadu. Při druhé mši svaté v 10 hodin se sloky písně střídaly s latinským mešním ordinariem. Pater noster, zpívaný všemi společně potvrdil, že latina zůstala nadále živá. Když pak po mši svaté doznělo moteto Laudate Dominum zazpívané čtyřhlasým ženským sborem, rozhostilo se v kostele ticho a nastala chvíle pro ty, kteří chtěli ještě rozjímat. Výmluvný je zápis v knize mladých poutníků z tohoto dne: "Je povznášející moci se zastavit na takovémto silném místě."

Den nato se v kostele zastavila skupina dětí ze Sokolova. Nebylo možné poznat, zda ně-

kdo z nich už přijal křest. Ale poznámka v knize "Není slov nad krásou" nebo "Návštěva tohoto kostela mne vyvedla z problémů všedního dne" vydá svědectví, že Duch Boží vane... Slyším li otázku, jaký se tu stal zázrak, musím jen říci, že zázrakem je vše, co nemůžeme pochopit vlastními smysly. Hlavně to, že ti, kteří nikdy nebyli ve víře vychovávaní, přijdou a neodmítnou slovo o tom, že i jim je dáno svědomí, když už neměli možnost poznat Desatero. To jsou ta zastavení v Bozkově, zastavení mladých hledajících smysl života.

Třetí pouť 7. září s účastí Mons. Milana Bezděka byla rovněž navštívena více než jiná léta, a pouť lasaletská 21. září uzavírá letošní poutní období. Ale práce nekončí. P. J. Jucha zajistil přestavbu předsínky kostela a postavení lešení v lodi kostela, aby se mohlo přistoupit k zahájení oprav maleb.

Jiří Kurfiřt

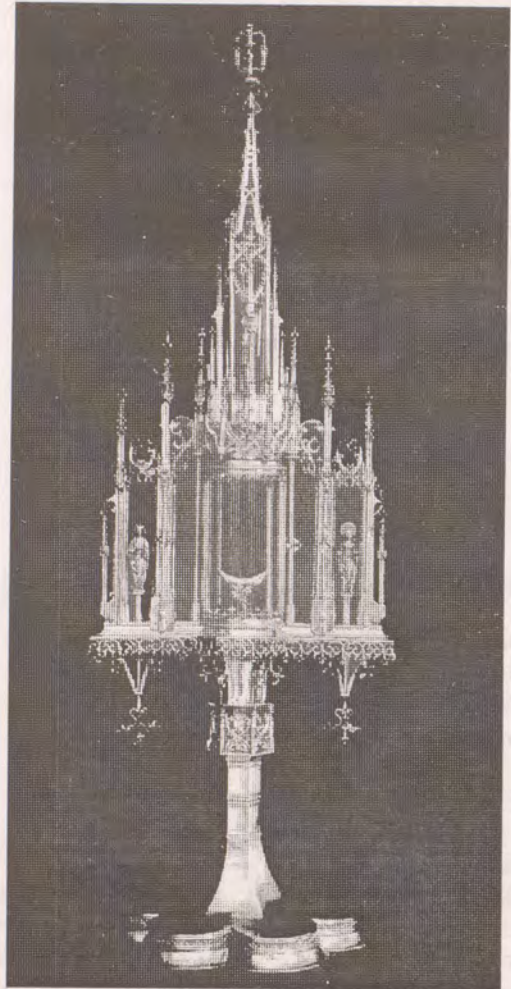

Charitní povodňové konto

vykazuje k 12.9. stav 66,475.798,04 Kč. Největší část přinesla církevní sbírka z 20. července - celkem 52,626.314,70 Kč. Ze sbírky v naší diecézi přišlo na konto více než 1,8 milionu Kč.

Na konec srpna byla vyhlášena první uzávěrka projektů, které budou podpořeny z charitního konta "Povodeň" v rámci Programu obnovy bydlení. O rozdělování finančních prostředků rozhodovala ve čtvrtek 4. září sedmičlenná komise. Z celkového počtu 23 předložených žádostí schválila komise deset projektů, dva byly zcela zamítnuty, ostatní byly navrženy k dopracování a upřesnění. O slibných, ale nedopracovaných projektech z prvního kola bude komise znovu jednat 17. září.

Komise podpořila mimo jiné výstavbu Domu pokojného stáří v Bochoři na Přerovsku (2 miliony korun), rekonstrukci budovy v Bohumíně na Domov pokojného stáří pro 25 osob (4 miliony) či dvoumilionový příspěvek na vybudování nájemních bytů v Litovli. Charitní sklad Povodeň v Přerově získá z konta na provoz 1,3 milionu, olomoucká a opavská Linka pomoci dostanou stejnou částku, tj. po 1,3 milionu korun. Jde vůbec o první finanční prostředky uvolněné z charitního konta "Povodeň".

Z POKLADŮ LITOMĚŘICKÉ DIECÉZE III.

UMĚLECKÉ ŘEMESLO 13.-19. STOLETÍ

Výstavu pořádá
Galerie výtvarného umění v Litoměřicích
a Biskupství litoměřické
ve spolupráci
s Uměleckoprůmyslovým muzeem
v Praze.

Zahájil ji na vernisáži dne 25. září 1997
otec biskup Josef Koukl. Výstava potrvá
až do 30. listopadu.

Na návštěvě u Lužických Srbů

V šedesátých letech přišel jeden rodič na naší škole v Mělníku - Jungmannových sadech s návrhem založit družbu s lužickosrbskou základní školou v Rožantu (Rosenthal), tehdy to bylo v NDR. Souhlasili jsme a uvítali možnost neformálního navázání přátelství s tímto nejmenším slovanským národem. A tak jsme tři (dva zástupci školy a zmíněný rodič) podnikli autem cestu do Lužice. Ředitel rožantské školy s jedním členem učitelského sboru nás očekávali v Bad Schandau a odtud jsme jeli do jejich působiště. Nechci zde popisovat srdečné přijetí naší malé delegace Lužickými Srby, ale spíše vzpomenout toho, čím se Tito lidé odlišovali nábožensky od našeho pro-

středí.

Spali jsme u zmíněného ředitele školy. Když přišla neděle, vzal nás s naprostou samozřejmostí do kostela na mši svatou. Zatímco u nás by byla návštěva kostela učitelem důvodem k vyhazovu ze školy, tam byla účast ředitele, učitelů i žáků výrazem nejen křesťanské víry, ale také národní pospolitosti. V kostele slyšeli všichni svůj rodný jazyk. Byla to totiž právě katolická církev, z níž vyšli buditelé lužickosrbského národa, která udržovala Horní Lužici i v tvrdém soupeření s německým prostředím při životě. Protestantská Dolní Lužice si bohužel jazyk neudržela. V kostele a okolo něho zněla v historii slovanská řeč i navzdory nacistické ger-

manizaci. Nebylo to jistě snadné. Vždyť i náš přítel, ředitel Vovčer, byl za nacismu veden jako Schäfer, což byl německý překlad jeho jména. Takto musely být označeny německy i hroby na hřbitově, třeba v Ralbicích, kde mají všichni zemřelí na hrobě stejné bílé kříže.

Potom následovala plodná přátelství učitelů i jejich rodin z obou škol. Naši učitelé hudební výchovy obdivovali zejména z kostela vyzpívávané hlasy dětí i dospělých. Dorozumívali jsme se jakýmsi slovanským esperantem, směsí češtiny, polštiny a lužické srbštiny. Němčinu jsme užívali, jen když to bylo nezbytně nutné. Vzpomínám na jednu z dalších návštěv s učitelským sborem,

kdy jsme navštívili klášter Mariina hvězda (Mariastern) a byli přijati matkou představenou. Zatímco u nás byly kláštery rušeny, zde žil klášter i za NDR normálně, pokud jsme to mohli za dobu své návštěvy pozorovat.

V otevřené lužické krajině jsme viděli četné kříže. Bylo vidět, že jsou většinou nové, krajem přece prošla fronta. Zvláštní pro nás bylo zjištění, že v Budyšině se dělí o kostel sv. Michala katolíci s evangelíky. Již tehdy jakýsi příklad ekumenismu.

Dnes jsem sice již deset let v důchodu, ale pokud vím, družební styky existují dodnes.

F. Purš

Křesťanský laik v liturgii

Co všechno laici mohou a co ne

Vzhledem ke společnému Kristovu kněžství, které jsme všichni jako katolíci získali křtem a upevnili přijetím svátosti biřmování, máme se také stále postupně připravovat na prohlubování a rozšiřování své účasti - účasti věřících křesťanských laiků v liturgickém životě církve. Především svou vědomou a aktivní účastí na mši svaté, která je středem svátostného života našich farností. Pravidelnou a zbožnou účastí na tomto nenahraditelném zdroji naší duchovní síly však získáváme také milostí Boží možnost aktivně se podílet i na řadě dalších liturgických úkonů církve.

Aniž bychom se pouštěli do teorie a do detailů jednotlivých úkonů, navrhuje vám vyzkoušet tak trochu své znalosti o tom, co v zásadě - tedy nikoliv vždy a za všech okolností, může katolický laik vykonávat.

Zkuste odpovědět, který z následujících úkonů laik v zásadě konat může a který ne:

1. Křtít v případě nutnosti, t.j. když není přítomen kněz ani jáhen a hrozí bezprostřední nebezpečí smrti.
2. Udělovat rodičovské požehnání před důležitým životním krokem dítěte.
3. Mít homílii při mši svaté.
4. Žehnat snoubencům při zasnubách.
5. Konat žehnání drobných předmětů náboženské úcty (křížků, medailek, přívěsků).
6. Konat katechezi o svátostech.
7. Žehnat matce čekající dítě doma či v porodnici.
8. Asistovat při uzavírání svátostného manželství jako svědek.
9. Žehnat manželům při děkovné mši o výročí jejich svatby.
10. Žehnat nemocným či starým lidem v jejich domově či v ústavu.
11. Požehnat nový vlastní obytný dům či byt.
12. Udělovat svaté přijímání.

Správné odpovědi na tyto otázky najde na straně 10. Zde také uvádíme příslušný kánon Kodexu kanonického práva (CIC) nebo stranu Benedikcionálu (ČBK - LK, 1994), kde jsou podmínky a způsob provádění úkonů žehnání podrobně popsány.

(dokončení ze strany 3)

hyb a výkřik vidí a slyší všichni. Nastává ticho. Majestát Petrova nástupce a chudás v hrubé kutně stojí beze slova proti sobě. Papežovo srdce zalévá vlna tak velké radosti, že ztrácí hlas, je němý, jako prve z bázně oněměl František. Bůh je tedy s ním! Papežství zůstalo spojeno s Kristem! I když jeho služebníci páchali hříchy a dopouštěli se chyb, Kristus nadále bdí nad Církví. Dává viditelné, tajemné znamení. Jaká nesmírná, nevýslovná útěcha!

Před očima všech odkrývá papež tvář a vztahuje ruce k Františkovi. A když ten, zmatený a šťastný, vystoupil po stupních trůnu, Inocenc oběma rukama přivinul jeho hlavu k prsům. "Synu, můj synu," šeptá téměř nepřítomně, "žehnám tobě i tvému dílu." František vzlyká radostí, bratři u dveří padají na kolena, kardinálové hledí pohoršeně. Nechápu, co se to děje.

"Hned mi přineste papír, inkoust a pero!" Pak píše papež na pergamen: "Žehnáme a potvrzujeme. Inocenc III., služebník služebníků Božích..."

podle Z. Kossakové: *Beze zbraně*

Farní časopisy se představují

Farní zpravodaj Teplice

V polovině roku 1990 přišel do trnovanské farnosti v Teplicích první salesián, P.M. Maňásek. Salesiáni měli v Teplicích opět zahájit svou činnost. Za několik týdnů přichází P. Petr Němec a asistent Pavel Pešata. Již 17. listopadu 1990 je slavnou mší svatou, celebrouvanou litoměřickým biskupem J. Kouklem, za-

FARNÍ ZPRAVODAJ TEPLICE

prosinec 1991

hájena činnost Salesiánského střediska mládeže v Teplicích. Středisko po čase začalo vydávat svoje zprávy v rozsahu 4 stránek formátu A5. Po několika vydaných číslech bylo rozhodnuto vydávat v Teplicích farní noviny, jejichž součástí by byly i zprávy ze salesiánského střediska mládeže.

Tím vznikl Farní zpravodaj Teplice, jehož první číslo vyšlo v prosinci 1991. Do konce roku 1992 byla jednotlivá čísla psána na psacím stroji, od 1. ledna 1993 se přešlo na počítač, program T602 a od říjnového čísla 1996 na program Windows. Od začátku má zpravodaj 12 stránek formátu A5. Při plném provozu střediska mládeže byly pro zprávy z tohoto střediska vyhrazeny 3 stránky, 1 stránka Skautské stezky. První tři stránky jsou využívány obvykle pro duchovní poučení farníků.

Kromě původně uveřejňovaného duchovního slova, později zaměřeného k Desetiletí duchovní obnovy, byly v této části vydávány další příspěvky. Několik let to byly "Církevní dějiny Teplicka" zpracované exkluzivně právě pro zpravodaj Dr. Kocourkem, přednášejícím na VŠP v Ústí nad Labem. Tato práce obsahovala církevní dějiny Teplicka od raného středověku do současné doby. Poslední část zpravodaje je vyhrazena pro liturgický kalendář, úmysly apoštolátu modlitby na daný měsíc, zprávy z teplických farností a okolí, někdy i příspěvky o událostech přesahujících okolí Teplic, jako bylo výročí 800 let cisterciáckého kláštera v Oseku v roce 1996.

V prvních letech se na tvorbě zpravodaje podílelo více lidí, a proto i příspěvky byly různorodější. V posledním období, kdy odchodem salesiánských asistentů a nakonec i ztrátou prostorů pro činnost střediska mládeže se aktivity s mládeží podstatně omezily, zúžily se i zprávy o této činnosti ve zpravodaji. Kromě

toho se snížil i počet lidí, spolupracujících na zpravodaji.

Vyhlídky střediska mládeže i celé salesiánské komunity v Teplicích začínají být

v současné době radostnější. Budova děkanství se nákladem více než 2 milionů Kč rekonstruuje tak, aby mohla do budoucna sloužit nejen potřebám komunity, ale alespoň zčásti i středisku mládeže. V Teplicích jsou již 2 asistenti, kteří čekají jen na dokončení rekonstrukce, aby mohli opět činnost střediska oživit. Rekonstrukce mohla být provedena z velké části díky německým podpůrným organizacím Kirche in Not a Renovabis. Kromě těchto organizací přispěla na rekonstrukci i salesiánská provincie v Praze. Ačkoliv je děkanství kulturní památkou, stát na rekonstrukci nepřispěl.

Zpravodaj většinou postrádá obrazové přílohy, neboť není k dispozici zařízení, které by umožnilo provedení kvalitních kopií. V současné době je obsah zpravodaje ustálený. Klade si za cíl poučit o náboženských otázkách, přinášet zprávy z junáckého katolického oddílu, z činnosti salesiánů s mládeží a hlavně seznamovat čtenáře se zprávami z teplických farností.

V průběhu šestiletého vydávání zpravodaje se na jeho obsahu podílelo více lidí. Rád bych uvedl jen několik jmen. Dr. Kocourek zpracoval pro Farní zpravodaj Teplice již

zmíněné "Církevní dějiny Teplicka". Dr. Krutský je stálým přispěvatelem, v minulém roce informoval pravidelně o cisterciáckém klášteře v Oseku. Ing. M. Krutská seznamovala čtenáře s akcemi litvínovské Citadely v rámci Dialogů o křesťanství. Zajímavé byly její příspěvky, kterými seznamovala farníky s ostatními křesťanskými církvemi. Asistenti Pavel Pešata a po něm Jan Vodák do svého odchodu připravovali pravidelně rubriku Zprávy ze salesiánského střediska mládeže a J.

Janšta vede již 6 roků stránku "Skautská stezka". P. František Pospíšil převzal v letošním roce příspěvky k Desetiletí duchovní obnovy.

K obohacení zpravodaje by přispělo jistě rozšíření redakční rady o nové členy a okruhu přispěvatelů, kteří by časopis obohatili novými podněty.

Na závěr bych rád uvedl, že zpravodaj vychází každý měsíc již od prosince 1991, v teplických kostelích je pravidelně poslední neděli před prvním dnem v měsíci a v současné době má i svého sponzora, který zajišťuje již několik let jeho rozmnožování.

Velice často slyšíme nářky na nedostatek kněží, na jejich pracovní přetíženost a hledáme cesty a způsoby, jak jim pomoci. Jednou takovou formou pomoci jsou farní rady; musí to však být dobře fungující farní rady. Kodex církevního práva se ve svém §536 zmiňuje o ustanovení pastorační rady farnosti, ale bez jakýchkoli bližších podrobností. Rovněž v dostupné literatuře toho mnoho nenajdeme. V pátém čísle prvního ročníku *Teologických textů* byl otištěn článek *Proč farní rady*, který s laskavým svolením redakce *TT* uveřejňujeme a chtěli bychom tím vyvolat diskusi na toto téma. Podrobné diskuse proběhly již na stránkách pražského Arcidiecézního zpravodaje a českobudějovického *Setkání*. Ta diskuse byla velmi zajímavá a domníváme se, že by bylo užitečné ji porovnat s případnou výměnou názorů, která eventuálně proběhne u nás.

redakce

Proč farní rady

Druhý vatikánský koncil a také biskupský synod v r. 1987 zdůraznily úlohu laiků v životě církve. I za život místní obce nesou odpovědnost všichni, kteří ji vytvářejí, tj. jak laici, tak řeholníci a kněží. Všichni pracují na téže Boží vinici a měli by tedy spolupracovat ve všech oblastech. "Každý ať slouží druhým tím darem milosti, který přijal; tak budete dobrými správci milosti Boží v její rozmanitosti." (1 Petr 4,10)

Tyto rozdílné služby v církevní oblasti je třeba koordinovat. Proto kodex církevního práva v kánonu 536 doporučuje vytvoření pastorační rady ve farnosti a káno 537 přímo ukládá: "V každé farnosti ať je rada pro hospodářské záležitosti."

Konkrétní formou realizace těchto požadavků má být farní rada (FR), která pod vedením faráře stojí v čele všeho dění ve farnosti jak v oblasti pastorační, tak hospodářské.

Hlavní úkoly farní rady

- být oporou duchovnímu správci farnosti
- v době, kdy církev pocituje nedostatek kněží a jejich přetíženost, účinně pomáhat všude tam, kde jim tato pomoc přísluší
- navrhopvat, radit se a zajišťovat vše, co je třeba realizovat k prospěchu farnosti v oblasti pastorační a hospodářské
- stát se ve farnosti i v obci kvasem evangelia (povzbuzovat k dobrým aktivitám, informovat, koordinovat, být příkladem obětavosti, být v kontaktu se správou obce, jinověrci, společenskými organizacemi)
- zabezpečovat správné hos-

podání s církevním majetkem, mít přehled o farním a chrámovém inventáři (úkol ekonomické rady)

- zajišťovat chod farnosti v nepřítomnosti členů duchovní správy (podle pověření farářem vést bohoslužby slova, hospodářské záležitosti, náhlé onemocnění kněze hlásit vikáři a zajišťovat pomoc jiného kněze...)

- vést farní kroniku, farní knihovnu, farní věstník, nástěnky.

Složení farní rady

odpovídá velikosti a stavu farnosti. Základní struktura FR vypadá takto (pokud jsou přítomná hnutí a řady):

a) farář je vždy hlavou a předsedou farní rady

b) ostatní duchovní ve farnosti (kněží a jáhni)

c) po jednom zástupci řeholních společenství, katolických organizací a hnutí působících ve farnosti

d) farář svobodně jmenuje 1 až 3 spolupracovníky pro oblast hospodářskou a ekonomickou

e) přiměřený počet členů je volen farníky způsobem, který rozumně stanoví a povede farář spolu s těmi, kteří už do FR patří. (Ve FR by měly být zastoupeny všechny obce farnosti, různé stavy a povolání i věkové skupiny, aktivní i pasívní volební právo by měli mít všichni farníci od 15 let, pokud jsou psychicky zdraví a žijí podle víry).

Funkční období FR je 5 let. Členství se ruší odchodem z farnosti, odvoláním nebo odstoupením. Každý může kandidovat znovu. Jména všech členů FR je nutné zveřejnit.

Co nejdříve po stanovení FR farář svolá všechny členy. Při prvním setkání složí přítomní slib, nejlépe v kostele po společné modlitbě. Kněz se zeptá jednotlivě nebo všech společně: Chcete plnit své poslání ve FR a přispívat k růstu Božího království v našem farním společenství? ANO. (Kéž mi Bůh pomáhá). Při prvním setkání se zvolí zástupce předsedy.

Způsob práce

Každá schůze ať je zahájena a zakončena ztišením v modlitbě, nejlépe v kostele před svatostánkem. Pak předsedající - farář nebo jeho zástupce - zhodnotí plnění úkolů z minulé schůze. Udělí slovo zástupcům jednotlivých oblastí. Je moderátorem diskuse. Shrnuje názory a stanoví úkoly na příští období.

FR se schází nejméně jednou za 3 měsíce.

FR větší farnosti může úzce spolupracovat s menšími farnostmi v okolí, kde FR není nebo má nedostatečný počet členů. V každé z těchto farností je ovšem považován za předsedu místní farář.

Aspoň jednou za rok pozve farář všechny věřící na shromáždění FR, kde všichni seznámí s činností minulého období a s plány do budoucna. Průběžně FR informuje věřící prostřednictvím farního věstníku, nástěnky nebo oznámení při nedělních bohoslužbách.

Podněty se přijímají ústně i písemně (schránka v kostele).

Duchovní správce si má být vědom

- že pro většinu členů FR jde o práci navíc k povinnostem, kte-

ré mají vůči rodině, v zaměstnání apod. Je nutné úkoly nerozdělovat příkazem, ale s prosbou a děkováním

- nesnažit se prosadit svůj názor v oblastech, kde jsou odborníky druzí

- do oblasti pastorační mohou i laici vnášet užitečné prvky, které je třeba respektovat

- že všechno nestojí jen na něm, ale že "Duch vane, kam chce". Proto má vytvořit prostor pro zdravou iniciativu věřících.

Členové FR si mají být vědomi

- že FR má pouze poradní hlas, že církev není demokratická, ale má hierarchický řád. (V případě, že názory členů FR se výrazně liší od názoru faráře, je třeba, aby všichni společně hledali Boží vůli v modlitbě, případně v adoraci. Jen v krajním případě nechat spor řešit u vikáře nebo biskupa.)

- že když obohacují život farnosti, obohacují sebe. Práce a oběti pro Boha církev mají být vyznamenáním

- že z členství neplynou žádné výsady ani privilegium nadřazenosti, ale jde o způsob náročných služeb v duchu evangelia

- že jejich práce i osobní život bude pod drobnohledem členů farnosti i nevěřících v obci. Klade to nároky na jejich osobní příklad života

- že farář jako duchovní správce má hlavní odpovědnost plynoucí z jeho poslání. Je třeba ho podporovat, dát se vést, sloužit. Když dělá chyby, je třeba ukázat trpělivost a shovívavost

- že na chyby je třeba upozorňovat v duchu lásky

(dokončení na str. 11)

Interview s členkami Institutu sv. Bonifáce ve Stráži nad Nisou

Těsně vedle Liberce leží malé městečko Stráž nad Nisou, kde sídlí německá komunita sester sekulárního institutu sv. Bonifáce.

Kdy a jak vlastně vznikl váš institut?

Letos je to 50 let, kdy papež Pius XII. vydal apoštolskou konstituci *Provida mater ecclesiae*, kterou uznal sekulární instituty. Po druhé světové válce byl velký rozdíl mezi osobní vírou a jejími veřejnými projevy a Pius XII. hledal cesty, jak tento stav napravit. Vyzval křesťany, aby se více angažovali ve veřejném životě. Do té doby byl zasvěcený život podle evangelijní rady možný pouze v klášteře. Tato konstituce umožnila žít tímto životem také ve světě a tím jej pomáhat vnitřně měnit. Náš institut je misijní benediktinský.

Žijí sekulární instituty také v komunitách?

Existují i jiné formy, ale my jako benediktinská komunita žijeme zpravidla spolu.

Nosíte hábit?

Nenosíme.

Skládáte věčné sliby?

Ano, ale až po velmi dlouhé době. Nejdříve je postulát, dva roky noviciátu, potom šestkrát skládáme jednorocní sliby, pak tříleté a nakonec věčné. Trvá to tedy okolo dvanácti let.

Čím se Institut sv. Bonifáce zabývá?

Institut byl založen na pomoc chudým a lidem v nouzi - jak materiální, tak duchovní. Snažíme se vidět celého člověka a fyzická pomoc je vždy spojena s pastoračním posláním. Institut je mezinárodní.

V kterých zemích institut působí?

Náš institut vznikl v Německu, kde má také své centrum. Dále působí v Norsku, Španělsku, Anglii, Francii, České republice a Holandsku. Na africkém kontinentě v Kongu ve městě Goma, kde spolupracujeme s charitou a ve farnosti, a ve Rwandě, kde je malá nemocnice a dětské vesničky. Působíme také v Guatemale ve Střední Americe.

Kolik sester institut má? Přibližně 250.

Působí v Čechách ještě nějaké další členky institutu? Ne.

Jak jste se dostaly právě do litoměřické diecéze?

To bylo strašně jednoduché. Ve Wintersteinu máme rekreační středisko pro rodiny, kam přijeli na dovolenou manželé Vaňkovi (Václav Vaňek je trvalým jáhnem a administrátorem ve Vratislavicích n.N. - pozn. red.). Václav byl čerstvě vysvěcen a prosil o pomoc ve farnosti. To bylo v květnu 1991 a v říjnu téhož roku už sem přišla první Evelyn. Zpočátku jsme bydlely ve Vratislavicích v paneláku a potom jsme dostaly možnost bydlet na faře ve Stráži n.N.

Co tedy konkrétně děláte zde na Liberecku?

Evelyn Bernardová pracuje jako pastorační asistentka ve farnosti Liberec-Vratislavice a učí ve Stráži náboženství, Helma Kleinmannová je zdravotní sestrou v charitním domově v Chrastavě a mimo to se stará o kostel ve Stráži n.N., Vera Thorwestenová pracuje také jako zdravotní sestra v liberecké Charitě, Marta Kreichgauerová je důchodkyně a stará se o dům

a kuchyni a Christiane Kochová, představená, se zatím intenzivně učí češtinu, protože přišla do Čech teprve před půl rokem.

Jak vás místní lidé přijímají?

Zpočátku jsme měly trochu problémy. Bylo to ale jen krátkou dobu a teď už máme dobré vztahy.

Mohly byste krátce říci, co jste dělaly předtím, než jste přišly do Čech?

Helma: Byla jsem 16 let v Norsku jako zdravotní sestra v církevním domově pro dlouhodobě nemocné. Měla jsem také povinnosti ve farnosti.

Evelyn: Byla jsem zdravotní sestrou, pak jsem vystudovala dva roky teologie a přišla sem.

Christiane: Jsem sociální pracovníce. Byla jsem nejprve několik měsíců v Paříži, pak pět let ve Španělsku u mentálně postižených a na pomoc ve farnosti, poté pět let v Německu v našem centru a teď jsem šest měsíců tady.

Marta: Jsem vychovatelka, sedm let jsem působila v Německu v rekreačním středisku pro rodiny, pak 15

Strážská fara, kde nyní členky institutu bydlí

let u Severního moře v dětské ozdravovně.

Vera: Jsem zdravotní sestara a 17 let jsem pracovala v sanatoriu pro matky s dětmi, pak 7 let v našem německém centru jako zdravotnice.

Jakou máte spolupráci s otcem biskupem a okolními duchovními?

Spolupráce je opravdu dobrá. Náš patron sv. Bonifác měl důležité heslo: "Cítit s církví", které je důležité i pro nás.

S jakými problémy se ve své činnosti potýkáte?

Jediným problémem je asi to, že časově nestačíme na všechno, co bychom chtěly.

Vidíte nějaký rozdíl mezi lidmi v Německu a u nás?

Pro nás nejsou důležité rozdíly, chceme společně žít naše křesťanství.

Máte nějaký pevný denní režim a společné modlitby?

Máme společně ranní chvály, nešpory a kompletář. O víkendech se modlíme také společně modlitbu během dne. V týdnu to není možné, protože pracujeme každá jinde. Každý den po ranních chválách máme půl hodiny meditaci, během dne půl hodiny Lectio divina a mše svatá je pro nás zvlášť důležitá. To jsou nejdůležitější body našeho života.

Míváte také dovolenou a jak ji trávíte?

Každý rok máme týdenní exercicie v našem německém centru, jeden týden na návštěvu příbuzných a co zbyde, trávíme většinou v centru v Německu.

Děkuji za rozhovor.

Ptal se L. Růta.

Liturgické požadavky na církevní hudbu

Liturgická konstituce říká, že "...církevní hudba bude tím posvátnější, čím těsněji bude spjata s liturgickým děním..." (LK 112). Posvátnost - schopnost působit posvěcujícím způsobem - tedy souvisí s aktuálností, liturgickou vhodností pro daný den. Nevhodně vybrané písně, skladby nebo preludia mohou působit velmi rušivě, i když jsou samy o sobě umělecky cenné a mají i duchovní charakter. Definovat onu nevhodnost bychom mohli tak, že skladba neodpovídá:

- 1) liturgické době
 - 2) biblickým čtením liturgie daného dne
 - 3) části mešní liturgie
- Při zpěvu gregoriánského

Chrámovým sborům

Pouť naší diecéze na Svatou Horu, při níž by naše sbory společně zpívaly při mši svaté, se pravděpodobně uskuteční druhou sobotu v květnu 1998. Dostal jsem už dva ohlasy na svoji výzvu. Musím však poopravit údaj o možném počtu zpěváků na kůru. Můj bratr P. Karel Bříza mi sdělil, že při přijatelné hustotě se na kůr vejde asi 100 lidí. Možná, že dalších 20 by se tam také ještě vešlo, ne však 200, jak jsem na dálku z pouhé představy sám odhadoval. Proto musím požádat vážné zájemce, aby se rychle ozvali a zároveň sdělili počet svých zpěváků. Budu brát v úvahu sbory podle pořadí, jak se ozvou, a po dosažení počtu max. 120 osob budu muset všechny ostatní odmítnout, ač velmi nerad. Utěšuji se nadějí, že snad zájemců bude právě tolik, kolik dovolí kapacita kůru, a že nebudu muset nikoho zarmoutit odmítnutím. A kdyby se to přece někomu stalo, prosím, aby se na mě nezlobil.

Jiří Bříza

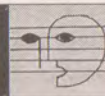
chorálu je vše předepsáno v Graduale Romanum, který může být, co do výběru textů předlohou i pro výběr vícehlasých skladeb v latinské liturgii.

V instrukci Musicam sacram z roku 1967 v článku 57 se povoluje používat pro zpěvy

zpěvem lze nalézt výběr vhodných liturgických textů ve sbírce Mešní zpěvy (Vatikán 1989), která může být určitou předlohou i pro výběr zpěvů z jiných zdrojů.

Texty písní používaných při liturgii by měly mít charakter

Hudba v liturgii

v národním jazyce i jiné texty, odlišné od schválených překladů liturgických textů: "Příslušná územní autorita může rozhodnout, zda mohou být použity i jiné texty v národní řeči z dřívější doby, které jsou spojeny s hudebními skladbami i tehdy, když nejsou v úplném souladu s normálně schvalovanými překlady liturgických textů."

Při liturgii s českým lidovým

parafráze biblického textu, případně vhodně aktualizovaného. Porovnáním s latinskou předlohou v Graduale Romanum zjistíme, že liturgické texty vycházejí z textů biblických. Výjimku tvoří texty typu: Radujme se dnes všichni, když slavíme svátek svatého...

Podle materiálů Dr. Šmída zpracoval Mgr. Petr Kolář

Zdánlivě jednoduché věci

Byl vlhký, mlhavý den. Bezmyšlenkovitě jsem se procházela po městě. Všude bylo prázdno, pustota. Lidé byli ukryti za na pohled studenými zdmi svých domovů. Město zelo prázdnotou - a právě ta prázdnota ve mě vzbuzovala zvláštní pocity. Mé myšlenky se teď obracely kamsi do neznáma. Do neznáma, které voní dálkami, směřovaly kamsi hluboko...

Šla jsem dál šedivou ulicí. Podzim už se chystal předat svou vládu zimě. Jeho zářivé barvy se změnilly ve vybledlé a ponuré, listy ležely smutně, bez výrazu.

Dívám se tak kolem na šedivé domy, oprýskané zdi - když tu můj zrak ustane na listu. Byl to jediný zářící list v tomto posledním období podzi-

mu. Byl tak veselý, tak radostný! Celý svítil, zářil v šedivé ulici, byl tolik výjimečný, protože vyzařoval teplo. Ano, byl jako slunce. Sám, v celém městě.

Zní to zvláště, ale v tu chvíli jsem chtěla být jako ten list. Chtěla jsem také zářit ohněm tvé Lásky, chtěla jsem být také výjimečná mezi těmi ustaranými obličejí ze všedních dnů.

Díky, Pane, že i skrze stvoření, jako je tento list, mi ukazuješ, jaká mám být, jak mám žít. Díky, Pane, že mohu čerpat nové síly z takového bohatství, jakými jsou tvé dary, jimiž nás neustále zahrnuješ. Nauč mě vyzařovat Kristův oheň. Světlo do temných, šedých dnů.

Eva Hrabáková

Kdo je člověk?

Díky svému neobyčejnému rozumu je člověk neustále nucen klást si otázku o svém místě v kosmu a v dějinách lidského dobrodružství. Kdo jsem? Kam jdu? Co dělám ve světě? Žádný jiný živočich není schopen ptát se po příčině své existence.

Výpověď Písma

Vypravování o stvoření světa končí svatopisec vypravováním o stvoření člověka (Gn 1,26-28). Kdy žili první opravdoví lidé a jak vypadali, přesně nevíme. Písmo svaté jim dává jen obecná jména Adam, to je muž ze země, a Eva, tedy matka živých. Důležitá je jejich duchovní stránka: jejich povýšení nad jiné živočichy a jejich další povýšení k Božímu synovství, které přešlo i na jejich potomky - tedy i na nás.

Existence, život, je něco, co jsme dostali, je to dar pro mne samého. Kdo je dárce? Mí rodiče, jistě; ale rovněž i tvoji rodiče získali existenci a nikdo mezi předky není vlastníkem bytí, nikdo není bytím o sobě. Kdo může říci: „Jsem ten, který jsem?“ Dostáváme život jako pochodeň, oheň, který žádá lidská bytost nikdy nezažehla.

Člověk je jiný

Člověk je mimořádnou bytostí, nejzvláštější ve světě živých. Z určitého hlediska je živočichem třídy savců: od ní má všechny dokonalejší biologické rysy. Představuje vrchol jejího vývoje.

Ale na druhé straně se zásadně odlišuje od všech živočichů, a to - jak se zdá - provždy.

Člověka tvoří **hmota a duch**. Člověk je jedinou bytostí, která je schopna hledat pravdu, dobro, krásu svým myšlením. Lidský rozum se snaží pochopit, přeje si poznat příčiny jevů. Daří se mu získat obdivuhodnou nadvládu nad přírodou. Člověk je schopen uvědomovat si sám sebe, kontrolovat své smyslové vnímání, může pozorovat své myšlenkové pochody, prověřovat správnost svého poznání, může kontrolovat a ovládat své reakce na podněty z vnějšího světa i ze svého nitra. I člověk má pudy a instinkty, ale nepodléhá jim zcela automaticky - a čím víc

žije na lidské úrovni, tím spíše je umí ovládat.

Svoboda rozhodování

Uveďme si velmi jednoduchý příklad: vyhladovělá šelma začne být na podnět, kterým je pokles krevního cukru, neklidná, instinktivně hledá potravu; jakmile narazí na kořist, která je signalizována pachem, barvou či pohybem, uvedou se v ní do činnosti složité instinktivní mechanismy, které vedou k ulovení kořisti a k nasycení. I u hladovějícího člověka dojde k poklesu cukru v krvi, i on začne být neklidný, začne se shánět po něčem k jídlu - ale může svou reakci ovládat. Může si vybrat mezi různými způsoby nasycení: může se vrhnout na první věc k snědku, která mu přijde pod ruku, může zhltnout cokoli, třeba škodlivého nebo v nadměrném množství, ale může také udělat z jídla malou společenskou slavnost, své nasycení může spojit s tím, co se nazývá kulturou stolování, s družností a společenstvím s druhými lidmi, nebo si také dovede jídlo odřici, má-li k tomu dostatečně silný motiv (matka si umí odřici jídlo ve prospěch hladovějícího dítěte; jak tvrdý stravovací režim vedou sportovci nebo manekýnky!). Ještě nápadnější jsou tyto rozdíly chování v sexuální oblasti: motýl, vedený pohlavním pudem, jde za „signálem“, hlásajícím ukojení - bývá to vůně motýlí samičky. V pokuse vyvolá stejné chování kousek papíru, napuštěný stejnou vůní. I v člověku je silný pohlavní pud (jeho síla závisí na mnoha vnitřních i vnějších okolnostech, nezávislých na vůli jednotlivce), ale kolik je tu různých možností jeho ukojení - od nejprimitivnějších forem přes citovou a erotickou kulturu až k jeho spojení s vyzrálou lidskou láskou.

Už z těchto příkladů vidíme, že člověk má určitou možnost volby, že se může do jisté míry rozhodovat mezi různými možnostmi a že je ve svém rozhodování do jisté míry svobodný. Nejde o naprostou svobodu - všichni jsme omezeni svými zděděnými vlastnostmi, prostředím, výchovou...

Touha po dokonalosti

Umělec není nikdy spokojen se svým dílem, ani vědec se svými objevy, ani atlet se svými výkony. Chce jít stále výš, dál, rychleji. Říci „to stačí“ není hodno člověka. Každý se chce neustále stávat silnějším, moudřejším, schopnějším lásky. Štěstí nespočívá v „mít“ více, ale v „být“ více: milovat a být milován.

Nosíme v sobě touhu po dokonalosti - v lásce a vědění -, a o této dokonalosti nemáme vlastně žádnou představu, protože v tomto světě je všechno nedokonalé. Říká se například, že pravá láska neexistuje. Máme tedy ideu - jakkoli nejasnou - pravé lásky, podle níž odhalujeme nedostatečnosti ve své lásce. Kdo miloval a byl milován, vnímal v lidské lásce Nekonečno, z něhož láska prýští.

Člověk v sobě nosí hlubokou touhu žít neustále, nicméně je jedinou živou bytostí, která ví, že musí zemřít. Kdo do něho vložil tuto žízeň po životě? Jak vysvětlit skutečnost, že v sobě neustále nosí touhu po něčem, co převyšuje vše, co vnímá kolem sebe? Žízeň po božském je v něm tak silná, že pokud nenajde pravého Boha, zbožšťuje jakoukoliv jinou věc a přenáší Absolutno do státu, peněz, sexu nebo do zisku.

Člověk je nejbližším obrazem Boha, jeho nejdokonalejším znamením.

Dle pramenů L. Růta

Odpovědi na otázky ze strany 5:

(CIC = Kodex kanonického práva, Ben. = Benedikcionál)

Liturgický úkon:

1. ano (CIC kán. 861 §2)
2. ano (CIC kán. 1168, Ben. str. 33 a 35)
3. ne (jen kněz či jáhen)
4. ano (CIC kán. 1168, Ben. str. 37)
5. ne (jen kněz či jáhen)
6. ano (CIC kán. 776)
7. ano (CIC kán. 1168, Ben. str. 25)
8. ano (CIC kán. 1112)
9. ne (jen kněz)
10. ano (CIC kán. 1168, Ben. str. 40 a 42)
11. ano (CIC kán. 1168, Ben. str. 163)
12. ano (CIC kán. 910 §2 a kán. 911 §2)

Přečtěte si...

Řeholní život v českých zemích, Karmelitánské nakladatelství 1997, 290,- Kč

Nedávno jsme dostali do redakce dopis se žádostí o uveřejnění ve Zdislavě, že Karmelitánské nakladatelství vydalo knihu Řeholní život v českých zemích. Dopis stejného znění zřejmě dostaly redakce všech náboženských časopisů, protože jsme jej mohli číst už v různých jiných tiskovinách. Knihu jsme si však koupili již dříve, než jsme dostali dopis do redakce. Přečetl jsem si ji se zájmem a s potěšením jsem si prohlížel fotografie členů a členek řádů a kongregací, sekulárních institutů a společností apoštolského života v České republice. Jsou zde téměř všechny, jen pár jich chybí. Knihu mohu vřele doporučit.

Kolektiv: Encyklopedie českých klášterů, Libri 1997, 345,- Kč

Druhá kniha tu první vhodně doplňuje a vyšla ke svatovojtěšskému jubileu. Je to vlastně encyklopedie českých klášterů a je zaměřena na území Čech. Autoři nás úvodem seznamují s různými druhy řeholního života a jeho dějinami u nás. Základ knihy tvoří hesla všech lokalit, které vznikly od uvedení prvních řeholních komunit do Čech až do josefínských reforem a jsou doplněny ještě o část mladších řeholních domů z 19. a 20. století. Kniha obsahuje 340 hesel, jež se týkají i dávno zaniklých komunit.

Häring, Bernhard: Moje zkušenosti s církví v Africe, Vyšehrad 1997, 84,- Kč

Na začátku našeho století žilo v Africe jen pár milionů křesťanů. Počátkem příštího tisíciletí by mohlo být v Africe kolem 250 milionů křesťanů, z toho asi 100 milionů katolíků. To je vývoj velkého dosahu. Známy morální teolog Bernhard Häring, který přednášel moráku na univerzitě Academia Alphonsiana, jezdil v době svých akademických prázdnin přednášet po dvě desetiletí na černý kontinent a zachytil své dojmy z těchto pravidelných pobytů. Tato knížka není jen cestopisem, ale snaží se seznámit čtenáře s problémy, s nimiž se autor jako morální teolog v Africe setkal.

Bühlmann, Walbert: Jan XXIII., Vyšehrad 1997, 78,- Kč

Psal se rok 1958, byl říjen a já jsem byl ve výkonu trestu pro podvracení republiky. V rámci převýchovy jsem budoval dřevokombinát v Jihlavě-Bedřichově a tam jsem se dozvěděl o smrti Pia XII. a o ná-

sledné volbě nového papeže. Byli jsme překvapeni jeho věkem i tím, jaké jméno si zvolil. Pak už na svobodě jsem kroužil nevěřícně hlavou nad zprávou o svolání koncilu. Všechno to bylo nové a neobyčejně nezvyklé. Jan XXIII. nežil dlouho, pouhých pět let, ale doba jeho pontifikátu zůstává pro nás, pamětníky, ve vzpomínkách jako krásný zážitek. Ale mladá generace jej a jeho koncil zná málo nebo vůbec ne. Právě proto by vše o něm a o jeho koncilu mělo být předáváno z generace na generaci. V těchto dnech přichází na knižní trh knížka, jejímž cílem je přispět k posílení důvěry v Boha, radosti z církve a míru mezi lidmi, věcí, na nichž tak záleželo dobrému papeži Janu XXIII.

Maguirová, Anne: Proč právě já?, Karmelitánské nakladatelství 1997, 95,- Kč

Velmi často jsme mohli číst nebo vidět v televizi zprávy o sektářském násilí v Severním Irsku. Nyní máme možnost seznámit se s příběhem Anne Maguirové. Ta se narodila v Belfastu a po sňatku se r. 1957 přestěhovala do Londýna. Nečekaný zvrat nastal, když byla Anne, tři další dospělí a dva z jejích synů, z nichž jednomu bylo teprve 13 let, zatčeni, odsouzeni a nemohli být spolu jedenáct let. Anne byla propuštěna z vězení roku 1985 a žije stále s rodinou v Londýně. Do vězení se dostala nikoli vlastní vinou a byla nespravedlivě obžalována a odsouzena za čin, jehož se nikdy nedopustila.

Grün, Anselm: Cesty ke svobodě, Karmelitánské nakladatelství 1997, 53,- Kč

Ve své další knize známý německý benediktin na názorném výkladu Nového zákona spojeném s myšlenkami řeckých filozofů, církevních otců staví velmi srozumitelné poselství dnešnímu světu. Říká totiž, že ke svobodě lze dojít vnitřní opravdovostí, něčím, co jsme zapomněli v běhu života.

Opatrný, Aleš: Co dělá lidský život křesťanským, Karmelitánské nakladatelství 1997, 45,- Kč

Kdo slyšel a blíže poznal P. ing. Aleše Opatrného, jistě si říká: Škoda, že nemám některou jeho promluvu! Pár promluv, ve kterých se otec Aleš lidem snaží ukázat, že být křesťanem znamená především zcela konkrétně žít z Krista a jeho Ducha, máme nyní před sebou.

-mela-

Listárna

Názory otištěné v této rubrice se nemusí shodovat se stanovisky redakce.

Ad Hudba v Liturgii

Hodlal jsem zveřejnit stat' o tomto problému. Mám radost, že to skvělým způsobem vyjádřil pan Bc. Petr Kolář, a děkuji mu. Doporučuji všem příspěvek v minulém čísle nejen přečíst, ale i pochopit a provést z něho konečně závěr. Sám jsem poznal pravdivost toho, že líbivé náhražky, zdůvodněné pro nedostatečnou znalost skutečné duchovní hudby pastoračními potřebami, zajistí imunitu vůči skutečné duchovní hudbě generaci starající se nevědomky o její degeneraci. Uvedu jen krásu gregoriánského chorálu, který jsme odložili po tisíciletém pěstování a opatrování, zatímco se tento skvost stěhuje z místa, kde byl určen k službě, na podia a kazety spolu s řadou dalších děl duchovního umění. Nad krádežemi děl z oboru umění výtvarného naríkáme, současně se však zbavujeme skutečného hudebního umění sami. Proč se zříkáme krásy, která teprve zařazena do krásy obřadů je schopna umocňovat slova radostné zvěsti srdcím dosud uzavřeným?

Příspěvek z minulého čísla vyjadřuje vše přesně a není v něm zbytečného slova. Jeho přijetí znamená však opustit podbízivou módnost.

Jiří Kurfiřt

(dokončení ze strany 7)

- že práce FR nesmí klesnout na úroveň pouhé organizační struktury, ale vždy jde o živé společenství věřících ve službě Božího království

- že musí umět naslouchat druhým, přijímat jejich názory a uznat je, když jsou lepší, než vlastní.

FR bude potřebovat zcela zvláštní duchovní vedení. Její práce bude jen tehdy přínosem a požehnáním, bude-li garantována modlitbou, obětí a vytrvalým společným hledáním vůle Boží. V tom bude úkol kněze, jejího předsedy, aby nejen řídil zasedání, diskuse a rozhodování, ale především pečoval o duchovní formaci členů FR, o jejich osobní růst i kvalitu vzájemných vztahů, aby byli příkladem celé farní rodině.

Podle těchto prozatímních pravidel ať jsou farní rady zakládány.

Oběžník pražského arcibiskupství 2/91
(Podle Teologických textů 6/92)

O jednom světě

aneb Nikdy slunce nezašlo, aby zase nevyšlo

Hurá! Jedu domů!

Po dvou měsících zase doma. V poštovní schránce čekaly na otevření dva dopisy. Od jednoho přítele a kamarádky. Otevřela jsem první od přítele, a protože to nebylo milé psaní, rozhodla jsem se s otevřením druhého počkat. Až druhý den ráno jsem otevřela dopis.

Milá Romčo!

Zdravím se a omlouvám se, že jsem tak dlouho nepsala, ale.... . A tak Tě prosím, přijed'. Potřebujeme každé ruce. Určitě jsi ty zprávy z Moravy viděla v televizi. Voda byla všude. Mamka ztratila smysl života a mně už se doma taky moc nelíbí. To není domov, ale jen skladiště odpadků, všude bahno a špína. Rybízky v zahradě už vlastně taky nejsou a....

A tak Tě čekám, Tvá skeptická romantička Monča

Má bývalá spolužačka se rozhodla, že pojede se mnou. Jsme sice ženský, moc toho asi nezmůžem, ale dvě jsou víc než jedna.

Na místě, kam nás přivezl autobus (trať se opravovala) na nás nikdo nečekal. Hledaly jsme číslo popisné 70. Na návsi bylo prázdné. Stály tam jen dvě obrovské popelnice, přeplněné rozbitými cihlami, prkny, plechy a vším možným a bydleli tam komáři a vosy. Bylo tam 29°C a naše páskové boty se občas zabořily do bláta. Na kaž-

dé zahradě a kolem domů pak už bylo slyšet a vidět lidi v pracovním oblečení s různým nářadím v rukou. A vypadalo to, jako když se každá rodina rozhodla rozbourat si svou starou chalupu a postavit si z ní nový dům. Někde to však vyhlíželo, jako by zrovna proběhla ta první fáze bourání.

U domu č. 70, který se velmi podobal těm ostatním, bylo nejprve ticho. Po chvíli vyšla asi padesátiletá paní v gumákách a zástěře s taškou v ruce. "Jóó, to ste vy, děvčata z Čech, že jo? Já sem si to myslela, to ste hodný, že ste přijely... Monika je na zahradě... Mončóóó, holky z Čech sou tady!" A odjela do krámu.

Monika nás přivítala a dala nám napít ovocné šťávy. Pak nám půjčila gumové rukavice a šlo se. První naše pomoc spočívala v tom, že jsme si vlezly pod terasu, kde byly nánosy bahna asi 30 cm vysoké, někde pod bahnem byl zbytek střešních tašek a prken. To místo se mělo vyčistit. Měly jsme na to lopaty a zednickou lžici. Bylo nám příjemně, neboť v domě bylo vlhko a chladno a pak ve zdi byly přidělané jakési "vrtule", které odvětrávaly a vysušovaly. Pracovaly jsme poblíž jedné vrtule, byl tam krásný chládek. Pohodička! Pak se obědvalo. Po obědě jsme měly jít na zahradu. Na obrovskou zahradu, kde ještě nedávno byla připravena prkna a cihly. A tatínek si plá-

noval, jak bude vyrábět králíkárnu, kůlny a plot a.... A protože přišla voda, cihly se rozbitly, prkna nějak taky, jen pár jich zůstalo. Tak ty jsme čistily. Rozbité cihly jsme odvážely na kolečku (u nich říkají na tůčku) na náves do těch přeplněných kontejnerů, které nikdo neodvážel. Z dobrých prken jsme seškrabovaly bahno. Špatná prkna jsme nosily na hromadu. Bahno jsme odvážely na jedno místo za ves. Konec pohodičky. Bylo stále 29-30°C. Gumáky kvůli blátu. Dlouhé nohavice a dlouhé rukávy kvůli komárům. Pak gumové rukavice, pot a někdy i nervozita z vedra. Tak probíhala celá naše čtyřdenní návštěva. Jednou jsme již málem řekly: "Dost! Tady je to o zdraví! Jedem domů hned, jedem si uživat léta!"

Silnější však zde bylo vědomí, že pomáháme bližním. Vědomí toho, že je to rodina se třemi dětmi. Že nejmladší bratr Petr má od dětství mozkovou obrnu, že maminka ho musí denně krmit, převlékat, přebalovat... Že tento Péta při povodních málem zahynul, kdyby včas neprijeli záchranáři na lodičkách. Vědomí toho, že maminka se nemůže podílet na opravách domu a zahrádky, neboť Pétovi musí věnovat téměř veškerý svůj čas.

Tato rodina celý život bydlela v malém nádražním domku, kde byly pouze dvě místnosti, neměli ani koupelnu. Vydělával

pouze tatínek. Tak skoro celé čtvrtstoletí trvalo, než po nelehkých zkouškách a odříkání si postavili svůj nový dům. Žili tam pouze deset dní. Pak přišlo to neštěstí s vodou. Maminka teď často pláče a v místě, o kterém celý život snila, se jí už vůbec nelíbí. Šla by pryč třeba hned. Je to také vědomí jejich osmdesátileté babičky, která chodí spát k "mladým", neboť její chalupa po téměř měsíci slunečného počasí ještě nevyschla.

Nejdůležitější je člověk - samozřejmě. Musím ale říci, že kromě jiného na mě velmi zapůsobily včelí úly. Červené, žluté, modré - všemi barvami zářící úly. Tedy, jejich zbytky, které se povalovaly po bahnitých zahradách. Z některých zbylo jen pár dřívěk. Ale co ty včelíčky? Zahynuly, nebo snad uletěly hodně daleko?

Když jsme odjížděly, maminka měla opět depresi. Říkala, že jsme jim hodně pomohly. Nám však připadalo, že jsme neudělaly vůbec nic, protože okolí bylo pořád tak smutné a neuleššené. Maminka však mluvila o tom, že jsme jí pomohly hlavně psychicky, protože jsme si u práce zpívaly, že to bylo fajn a že by si nás nejradši adoptovala.

A babička, ta usměvavá babička za všech situací, nás pohladila se slovy: "A nebojte se o nás děvčata, vždyť nikdy slunce nezašlo, aby zase nevyšlo."

Romana Málková

Zemřel děkan v Maštově - P. Tomáš Pirný

Po téměř čtyřicetiletém kněžském působení v naší litoměřické diecézi odešel na věčnost 4. září 1997 kněz Boží, děkan maštovský P. Tomáš Suchý.

Do naší diecéze přišel v roce 1955 z jižních Čech. Narodil se 23.11.1922 v Chlumu u Českého Krumlova. Po gym-

naziálních studiích a totálním nasazením za války byl vysvěcen na kněze 18.12.1949 v Českých Budějovicích. Krátce působil ve své rodné jihočeské diecézi a od roku 1958 se nejzápadnější cíp naší diecéze - Maštov - stal jeho životním údělem.

Zde v modlitbě, velké osobní skromnosti a kněžské obětivosti posvěcoval zdejší lid a široké

okolí, kde tak často a rád vypo-máhal. Neviděl jen tvrdou slupku náročnosti pastora-ce v pohraničních oblastech, ale spíše sílu Boží milosti, která proniká i nejtvrdší skály.

P. Pirný zemřel v kadaňské nemocnici poté, co jej otec biskup zaopatřil svátostmi. Záduš-ní mši svatou, při které se s panem děkanem rozloučili

místní farníci, celeb-roval otec biskup spolu s dalšími 12 kně-žími v Maštově ve čtvrtek 11. září. Poté se s ním mohlo při bohoslužbě slova rozloučit i farní společenství v Kadani, kde P. Pirný také po nějaký čas působil. Pohřben pak byl do kněžské hrobky na kadaňském hřbitově, aby zde očekával slá-vu vzkříšení.